

Allemansrätten i skogen

Inte störa – inte förstöra, det är huvudregeln i allemansrätten.

Om man utgår från ordet omsorg i ett synonymlexikon får man synonymer som exempelvis vård, omtänksamhet, uppmärksamhet och hänsynstagande. Utgå från innebörden av de här orden och det blir enkelt att förstå allemansrätten, som innebär både skyldigheter och möjligheter.

”Allemansrätten är inskriven i en av Sveriges fyra grundlagar (2 kap. 18 § regeringsformen). Men allemansrätten är ingen lag och det finns heller ingen lag som exakt definierar den. Däremot omges allemansrätten av lagar som sätter gränser för vad som är tillåtet.” (Naturvårdsverket)

Ta en liten promenad i skogen, stanna till på några platser och fundera tillsammans med eleverna på vad man får och inte får göra enligt allemansrätten.

Mark för alle man?

Du får röra dig fritt i naturen där allemansrätten gäller, men på tomtmark och jordbruksmark med växande gröda gäller inte allemansrätten.

Plocka gärna bär och svamp!

Du får plocka bär och svamp på marker där allemansrätten gäller. Blåbär anses av många vara särskilt nyttiga och ha effekt på sjukdomar av olika slag. Blåbär har också en intensiv färg som påverkas av surhetsgraden. Prova att droppa lite citron i blåbärssaft – hur ändras färgen?

Ta hand om skräpet!

Plastpåsar, burkar, flaskor och annat skräp som slängs i naturen kan skada djur och människor. En glödande fimp som kastas i en sommartorr

”Skogen blommar. Från topparna och ända ner är den nytrollat skön. Till och med granarna stråla. De stå sommarsusande i slutningen.”

Så inleds kapitlet ”I gröna riken” ur ”Svärmare och harkrank”, av Harry Martinsson, 1937.

skog kan starta en skogsbrand. Det som du tagit med till skogen ska du ta med dig hem igen. Sommaren 2011 infördes nya bestämmelser som rör nedskräpning, vilket gör det möjligt att bötfälla på plats. ”Håll Sverige rent” engagerar skolor i de årliga skräpplockardagarna. På deras hemsida finns ett webbaserat pussel med övningar avsett för förskolan, men som också passar för åk 1-3, se www.hsr.se, välj Skola & förskola.

Djuren i skogen

Vad händer om din hund träffar på en liten harunge eller ett fågelbo med ungar? På ett ögonblick kan det hända och du hinner inte stoppa hunden från att skrämma eller döda. Det är därför inte tillåtet att ha hundar fritt löpande mellan 1 mars till 20 augusti, den period som det finns mest ungar i naturen.

Var alldeles tyst och lyssna när du rör dig i skogen. Kanske hör du pipet från fågelungar som hungrigt väntar på matning eller kanske får du se ett rådjur med sitt kid.

Skada inte träden!

Skada inte trädens grenar eller bark. Grenarna bär bladen där fotosyntesen sker. De energirika ämnena som bildas transporteras i silvrören i trädens bark. Utan denna transport dör trädet eftersom de energirika fotosyntesprodukterna inte når rötterna. Genom att exempelvis ringbarka ett aspträd dödas trädet inom några år och det bildas heller inte några rotskott. Läs mer i Bi-lagan nr 3 2009 om hur transporten av ämnen i träden går till och om undersökningar som man kan göra med träd.

På naturvårdsverkets hemsida (www.naturvardsverket.se, sök på allemansrätten) finns tipspromenadsfrågor, avsedda att användas i skolan. Där finns även skriften ”Allemansrätten – vad säger lagen?” och en broschyr att beställa eller ladda ner.

Maj 2012

Måndag Tisdag Onsdag torsdag Fredag Lördag Söndag

v. 18	30	Valborg 1 Första maj 	Filip, Filippa 2	John, Jane 3	Monika, Mona 4	Gotthard, Erhard 5	Marit, Rita 6
v. 19	Carina, Carita 7	Åke 8	Reidar, Reidun 9	Esbjörn, Styrbjörn 10	Märta, Märit 11	Charlotta, Lotta 12	Linnea, Linn 13
v. 20	Halvard, Halvar 14	Sofia, Sonja 15	Ronald, Ronny 16	Rebecka, Ruben 17 Kristi Himmelsfärdsdag	Erik 18	Maj, Majken 19	Karolina, Carola 20
v. 21	Konstantin, Conny 21	Hemming, Henning 22	Desideria, Desirée 23	Ivan, Vanja 24	Urban 25	Vilhelmina, Vilma 26 Pingstafton	Beda, Blenda 27 Pingstdagen Mors dag
v. 22	Ingeborg, Borghild 28 Amandag pingst	Yvonne, Jeanette 29	Vera, Veronika 30	Petronella, Penilla 31	1	2	3

Skyddad natur nära dig

Låt eleverna ta reda på vilka skyddade områden som finns i närmiljön och varför de är skyddsvärda. Självklart är också att de får möjlighet att besöka intressanta naturområden och uppleva naturen i verkligheten.

Naturvårdsverkets hemsida, www.naturvardsverket.se, är mycket innehållsrik och användbar. Om du exempelvis vill ta reda på vilka skyddade naturområden som finns i din kommun väljer du länken "Naturvård". På den sida som öppnas finns en länk till höger som leder till kartverket "Skyddad natur". De olika skyddsformer som anges på kartan är bland andra nationalparker, naturreservat och skogliga biotopskyddsområden.

Biotopskyddsområden, även kallade nyckelbiotoper, skyddas genom beslut av Skogsstyrelsen. Ett omfattande kartmaterial som inte bara visar biotopskyddsområden utan också bland annat forn- och kulturlämningar finns på Skogsstyrelsens hemsida: <http://minasidor.skogsstyrelsen.se/skogensparlor/>

Ekoparker, större skyddade skogsområden inrättade av det statliga skogsbolaget Sveaskog, finner man på www.sveaskog.se